Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
Postbus 90801
2509 LV Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2026-0000391012

Bijlage(n)
1. Reactie per voorstel

Datum 16 november 2026
Betreft Kabinetsreactie initiatiefnota van het lid Ceder over het effectiever oplossen en duurzaam voorkomen van problematische schulden

Op 11 maart jl. heeft het lid Ceder een initiatiefnota aangeboden over het effectiever oplossen en duurzaam voorkomen van problematische schulden.[1] Tijdens de procedurevergadering van 24 maart 2026 heeft de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid het kabinet gevraagd om een reactie op deze initiatiefnota. Graag geven wij met deze brief invulling aan dit verzoek.

Allereerst willen wij het lid Ceder hartelijk danken voor het opstellen van zijn initiatiefnota. Het effectiever oplossen en duurzaam voorkomen van schulden is vanuit verschillende perspectieven van groot belang. Wij vinden het waardevol dat met de initiatiefnota aandacht wordt gevraagd voor dit onderwerp en hiermee het kabinet wordt opgeroepen om door te pakken met de verschillende maatregelen die eerder zijn aangekondigd in het Nationaal Programma Armoede en Schulden[2] en in de Kamerbrieven over de Aanpak civiele invordering.[3]

In de initiatiefnota worden verschillende concrete voorstellen gedaan die bijdragen aan het voorkomen van schulden, het effectiever oplossen van schulden en een duurzaam schuldenvrije situatie. In de bijlage bij deze brief is per voorstel een korte inhoudelijke appreciatie gegeven.

Inhoud van de initiatiefnota
De initiatiefnota begint met een probleemanalyse. Rondom de inning van (problematische) schulden ziet het lid Ceder twee kernproblemen, waarbij hij ook verwijst naar de analyses uit het IBO-rapport problematische schulden.[4] In de eerste plaats is dat de sterke kostenoploop bij de inning van (problematische) schulden. Als tweede fundamenteel probleem wijst het lid Ceder op het gebrek aan overzicht en afstemming bij het innen van schulden. In de initiatiefnota wordt ook gewezen op de rol van de overheid als publieke schuldeiser, waarbij de initiatiefnemer opmerkt dat de overheid in zijn rol als grote schuldeiser zelf ook bijdraagt aan het vergroten van de problematiek.

[1] Kamerstukken II 2025/26, 36 909, nr. 2.

[2] Kamerstukken II 2024/25, 24 515, nr. 799 en Kamerstukken II 2025/26, 24 515, nr. 818.

[3] Kamerstukken II 2024/25, 24 515, nr. 798 en Kamerstukken II 2025/26, 24 515, nr. 822.

[4] Kamerstukken II 2023/24, 24 515, nr. 766.

Het lid Ceder wijst erop dat het (voormalige) kabinet in de kabinetsreactie op het IBO-rapport problematische schulden[5] een ambitieus pakket aan maatregelen heeft voorgesteld, maar dat deze ambitie tot op heden nog niet tot wetswijzigingen dan wel wijzigingen in de praktijk heeft geleid. De initiatiefnemer stelt dat de ambities van het kabinet Jetten nog onduidelijk zijn.

Kabinetsreactie
Het kabinet investeert in een effectieve aanpak en preventie van schulden.[6] Wij willen benadrukken dat het kabinet voor wat betreft de aanpak van problematische schulden dezelfde ambities heeft als het lid Ceder en de probleemanalyse van het lid Ceder onderschrijft.

Het lid Ceder benoemt terecht dat het betalen van een openstaande schuld in principe een zaak is tussen schuldeiser en debiteur, mensen zijn primair zelf verantwoordelijk. Wel moet de overheid ervoor zorgen dat de regels rond het nakomen van schulden rechtvaardig zijn en dat er adequate hulpverlening is voor wie de schulden niet zelfstandig kan aflossen. Deze insteek sluit aan bij de uitgangspunten zoals eerder vastgelegd door het kabinet in de Kamerbrieven over aanpak civiele invordering:

- Een vordering moet geïncasseerd kunnen worden wanneer deze niet wordt betaald.
- Kleine vorderingen moeten klein blijven door inzet van passend instrumentarium.
- Wanneer een situatie uitzichtloos is, moet een vordering niet onnodig lang in het invorderingsproces blijven en moeten maatregelen gericht zijn op het oplossen van de schulden.

Wij onderkennen dat de overheid als schuldeiser zelf ook een verantwoordelijkheid heeft en wijzen in dat kader ook op alle activiteiten die worden ontplooid in het kader van de clustering rijksincasso om overheidsinstanties bij het incasseren van schulden meer te laten samenwerken. Het kabinet wil stappen zetten richting één overheidsincasso, met bijvoorbeeld Mijn Betaaloverzicht (voorheen: het Vorderingenoverzicht Rijk), de Betalingsregeling Rijk en één (digitaal) loket voor overheidsincasso. Op die manier kan beter rekening worden gehouden met de omstandigheden en (betaal)mogelijkheden van mensen met schulden. Ook is het CJIB per 1 juli 2026 als pilot gestart met het versturen van een kosteloze betalingsherinnering bij verkeersboetes om verhogingen te helpen voorkomen.

Bij maatregelen ter verbetering van de schuldenketen op het gebied van het ontstaan, invorderen en oplossen van problematische schulden streeft het kabinet naar een integrale aanpak. Hierbij gaat het onder meer om het verbeteren van inzicht in schulden, het eerder bieden van ondersteuning van betalingsachterstanden en het verbeteren van de civiele invordering, door meer ruimte voor coördinatie en de-escalatie.

[5] Kamerstukken II 2024/25, 24 515, nr. 770.

[6] ‘Aan de slag. Bouwen aan een beter Nederland’. Coalitieakkoord 2026-2030.

Om invulling te kunnen geven aan deze integrale aanpak heeft het huidige kabinet een envelop ter beschikking gesteld om zowel armoede als problematische schulden aan te pakken. Voor 2027 wordt een belangrijk deel van deze middelen ingezet ten behoeve van het Noodfonds Energie. Daarnaast worden vanaf 2027 structurele middelen ter beschikking gesteld aan gemeenten om de uitvoering van vroegsignalering van betalingsachterstanden verder te versterken.[7] Het kabinet is voornemens om vanaf 2028 aanvullende maatregelen te nemen om armoede te bestrijden en problematische schulden te voorkomen en aan te pakken, ook in Caribisch Nederland. Hierover wordt definitief besloten tijdens de financiële besluitvorming komend voorjaar.[8]

Het kabinet onderkent dat de voorgestelde maatregelen tot op heden nog niet hebben geleid tot concrete wetswijzigingen. Hierbij speelt dat dit complexe materie is en dat wetgeving een zaak van lange adem is. Wel heeft het kabinet op meerdere onderwerpen de laatste periode zichtbare stappen gezet en de Kamer daarover ook recent geïnformeerd.[9] Over de totale aanpak van armoede en (problematische) schulden wordt uw Kamer periodiek geïnformeerd. De volgende voortgangsrapportage is voorzien voor begin 2027.

Wij zien uit naar de verdere behandeling van deze initiatiefnota.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

J.A. Vijlbrief

De Staatssecretaris van Justitie en
Veiligheid,

Claudia van Bruggen

[7] Kamerstukken II, 2026/27, 24 515, nr. 847.

[8] Kamerstukken II, 2026/27, 24 515, nr. 848.

[9] Zie onder meer Kamerbrieven over Inzicht in schulden (Kamerstukken II 2026/27, 24 515, nr. 845), Aanpak civiele invordering (Kamerstukken II 2025/26, 24 515, nr. 822) en de internetconsultatie van de Wet schuldregelen (juni-augustus 2026).

Datum
16 november 2026

Onze referentie
2026-0000391012